

The Sanyi Chronicles

De natuur en wij

Esther van der Meer

Esther van der Meer en haar man Hans vertellen in Biotechniek over hun nieuwe avonturen in Taiwan, waar ze zich inzetten voor de bescherming van de luipaardkat.

Onze relatie met de natuur is complex. We weten allemaal dat een stukje groen bevorderlijk is voor onze geest. Daarom trekken we er in het weekend dan ook massaal op uit om in de natuur te recreëren. Hoewel wij het heerlijk vinden om zelf de naar de natuur te gaan, stellen we er niet altijd prijs op als de natuur naar ons komt. Zeker niet als dat naar ons idee voor een vorm van overlast zorgt. De eksters in de tuin zijn leuk, maar niet als ze de jonge koolmeesjes opeten. De eekhoortjes zijn schattig, tot ze aan de bedrading van de tuinverlichting knagen. Een vos in de buurt is bijzonder, zolang hij niet aan de kippen komt. Zo lopen er al een aantal jaren damherten door Zandvoort. Wat in eerste instantie nog wel leuk was, werd al snel gezien als overlast. Natuurlijk, die dieren vormen een reëel gevaar in het verkeer. Maar de lol ging er helemaal vanaf toen de herten tuintjes van mensen begonnen te vernielen. En dus werd besloten dat de dieren met hekken en geweren te lijf moesten worden gegaan.

Vee beschermen

Als het om grote carnivoren gaan zijn we nog intoleranter. De wolf was nog niet in Nederland signaleerd of er laaide al een discussie op over wat te doen als hij schapen aan zou vallen. Inmiddels heeft de wolf zijn intocht in Nederland gemaakt en daarmee is de discussie nog feller geworden. Friesland heeft, middels een motie van de VVD, al laten weten dat de wolf niet welkom is in de provincie. Hoe de wolf uit de provincie geweerd zal worden is niet duidelijk, er is gesuggereerd om de wolven te vangen met behulp van verdovingsgeweren om ze daarna op een andere plek weer uit te zetten. Tja... waar dan?! Als zelfs het bestuur van Nationaal Park De Hoge Veluwe, één van de grootste natuurgebieden in Nederland, heeft laten weten dat de wolf niet welkom is, blijft er weinig hoop over. De Hoge Veluwe heeft 'te veel' herten; om deze dieren uit het gebied te weren is er een groot hek geplaatst. Fijne bijkomstigheid is dat dit hek nu ook zal helpen de wolf te weren. Dit alles om de moeflon, een niet-inheems oerschaap dat in 1921 op de Veluwe geïntroduceerd is, te kunnen beschermen.

In andere landen is de relatie tussen de mens en de natuur niet veel beter. In Zimbabwe, waar de armoede hoog is en de bevolking die rond het park woont van landbouw en veeteelt leeft, worden hele oorlogen gevoerd met de wilde dieren uit het park. Bijvoorbeeld de olifanten en bavianen die gewassen eten, en de leeuwen, hyena's en luipaarden die vee eten. Dat laatste is niet zo heel vreemd want dat vee loopt gewoon los in de bosjes om te grazen. Als het 's avonds niet binnengehaald wordt is het natuurlijk een makkelijk maal voor de leeuwen. Maar net als in Nederland, waar de schapen al voor een groot deel tegen de wolf beschermd zouden kunnen worden door ze 's nachts in een schuur op te sluiten, is het ook in Zimbabwe moeilijk om mensen te bewegen om dit soort extra stappen te nemen. Het verlies van vee zou in de 'communal lands' in Zimbabwe geminimaliseerd kunnen worden als het gehoed zou worden en 's avonds binnen een sterke omheining bij de huizen opgesloten zou worden. Dat gebeurt, ondanks dat een koe zo 300 USD waard is en het vee als een bankrekening dient, vaak niet. En dus eten de wilde carnivoren vee, worden deze carnivoren gedood, en is slechts 2,2% van de lokale boeren positief over het leven met carnivoren.

Strijd over een appel en een kip

Hier in Taiwan staan mensen, vanuit hun cultuur en religie, meer in contact met de natuur. Toch wordt ook hier een bittere strijd gevoerd met de wilde dieren. De carnivoor die hier het meeste voorkomt is onze luipaardkat. Een dier dat niet veel groter is dan een huiskat. Dat maakt dat het conflict minder hoog oploopt dan met bijvoorbeeld de leeuwen in Zimbabwe, want mensen hoeven niet bang te zijn voor dit kleine roofdier. Toch zijn mensen die kippen houden, ook als ze zelf geen kippen verloren hebben, niet te spreken over de luipaardkat; die eet immers kippen. En dus zijn er boeren die de luipaardkat vangen en doden of elders uitzetten. Zo zie je, zelfs in een land zonder armoede kan er over een kip van een paar dollar een ware strijd ontstaan. Om nog maar niet te spreken over de oorlog die er gevoerd wordt met de vogeltjes, eekhoorns en andere dieren die aan de oogst van de fruitboeren durven te zitten. We komen dagelijks langs boomgaarden die omgeven zijn met netten en waar de vangkooien en vallen in de takken staan om al het ongedierte te weren. Het trieste is dat veel van de vogeltjes die een gruwelijke dood in de netten sterven insecteneters zijn, en die hadden de boeren nou juist ten dienste kunnen zijn.

Die paar keer dat we nog levende vogeltjes in de netten zien hangen knippen we ze er natuurlijk uit; zo hebben we recent nog een boerenzwaluw vrij kunnen laten. Het was niet de bedoeling dat dat diertje in het net terecht kwam, want de boerenzwaluw wordt hier zeer gewaardeerd. Ieder voorjaar komen er tientallen zwaluwen vanuit andere Aziatische landen naar ons dorp om te broeden. Ze maken hun moddernestjes onder de afdaken en balkons van de huizen en de winkels in Zhuolan. Sommige mensen laten de schuurdeur zelfs openstaan zodat de dieren binnen kunnen nestelen. Bijna elk huis heeft wel een zwaluwnestje, in de avonden zitten de elektriciteitslijnen vol met zwaluwen. Ja, natuurlijk poepen die jonge vogeltjes wat af, en dat doen ze niet in hun nest maar over de rand van hun nest. Dat is niet erg handig bij je voordeur maar de meeste mensen hebben hier iets op gevonden en plaatsen een stukje karton, een krant of iets anders onder het nest. Zo ook de bouwmarkt; die hebben een doos en een uitleg bij hun voordeur geplaatst om onoplettende klanten ervoor te behoeden dat ze op hun hoofd gepoept worden.

Bomenknuffelaars

Net als met de zwaluwen, hebben de mensen hier ook een bijzonder band met bomen. Met name met oude bomen. We zien hier dan ook met regelmaat een vrachtwagen met een boom voorbijkomen. Als het even kan worden bomen hier namelijk niet omgehakt maar verplaatst. Bij de meeste tempels staat een oude historische boom. Deze bomen worden met respect >>

behandeld en vaak van een rood lint voorzien. In Zhuolan staat een hele oude ficus boom bij een tempeltje net buiten het dorp. We rijden dagelijks langs deze boom waarvan het grote wortelstelsel en de mooie kruin je niet kunnen ontgaan. Helaas kreeg deze geliefde boom 'brown root disease' oftewel een schimmelinfectie. Om te voorkomen dat onze boom het zou begeven werden er drastische maatregelen genomen. Er volgde een vier dagen durende reddingsoperatie waarin, tot onze grote verbazing, de stam en het wortelstelsel met daarin de schimmel volledig weggehaald werden. De kruin, ingepakt in linnen doeken en natgehouden met behulp van een hoogwerker, werd vervolgens op een ijzeren frame geplaatst. De paar luchtwortels die vanuit de kruin naar beneden groeien zijn langs bamboepalen naar de grond geleid. Vervolgens is het geheel goed ingepakt met doeken en plastic om infectie en vochtverlies te voorkomen. We hebben deze indrukwekkende reddingsoperatie op de voet gevolgd en hopen van harte dat de boom het gaat overleven.

Die hoop hebben we ook voor alle andere fantastische flora en fauna die onze planeet rijk is, en we proberen daar op onze manier al jaren een steentje aan bij te dragen. Maar of we nou in Europa, Azië of Afrika zijn, de problemen zijn overal vergelijkbaar. Als je mensen waar ook ter wereld vraagt of het van belang is om de natuur te beschermen, is het antwoord in de meeste gevallen 'ja natuurlijk'. Maar dat moet dan wel in een nationaal park gebeuren en niet in hun achtertuin. De realiteit is dat, zelfs in een uitgestrekt land als Zimbabwe, de meeste nationale parken niet groot genoeg zijn om de wilde dieren te laten overleven. Met dat de wereldbevolking blijft toenemen, is er steeds minder ruimte voor dieren. En dus moeten we onze relatie met de natuur misschien nog eens onder de loep nemen, want als we willen dat ook de andere dieren niet uitsterven moeten we ze immers wel de ruimte gunnen om te kunnen overleven.

Afbeelding 1. Dode vogel in net rond boomgaard.

Afbeelding 2. Zwaluwpoepbakje bij de bouwmarkt.

Afbeelding 3. Boom op transport.

Afbeelding 4. Reddingsoperatie van de oude boom met schimmel. De stam en wortels zijn weg, de kruin staat alleen nog op nog op een ijzeren frame.

